

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vanhemmuuslaiksi

Johdanto

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan säädettäväksi vanhemmuuslaki. Laki korvasi voimassaolevan isyyslain (11/2015) ja äitiyslain (253/2018). Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi hedelmöityshoidoista annetun lain (1237/2006) 16 §:ää. Samalla ehdotetaan toteutettavaksi vanhemmuuslain säätämisestä aiheutuvat muut välttämättömät lainsäädäntömuutokset.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Esitysluonnos on valmisteltu oikeusministeriössä virkatyönä.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan äitiys- ja isyyslait yhdistetään vanhemmuuslaiksi.

Eduskunnan lakivaliokunta on mietinnössään (LaVM 1/2018 vp) asettanut veloitteen selvittää hedelmöityshoitolaian 16 §:n 2 momentin muuttamista siten, että naisparin hedelmöityshoidoissa voitaisiin käyttää myös sellaisia siittiöitä, joiden luovuttaja voidaan vahvistaa lapsen isäksi.

Tavoitteet

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on äitiys- ja isyyslakien tekninen yhdistäminen. Samalla ehdotetaan tehtäväksi lakien soveltamiskäytännössä ilmenneet tarpeelliset tarkistukset.

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi 30 päivän varoajasta lapsen syntymän jälkeen, mitä ennen vanhemmuutta ei voi vahvistaa, jos lapsi on tunnustettu ennen lapsen syntymää. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että ennakkotunnustamista koskevia asiakirjoja ei enää lähetettäisi äitiysneuvolasta lastenvalvojalle tarkistettaviksi, vaan ne voitaisiin lähettää suoraan Digi- ja väestötietovirastoon odottamaan lapsen syntymää ja vanhemmuuden vahvistamista. Tätä varten ehdotetaan luotavaksi sähköinen ilmoitusjärjestelmä. Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi pienempiä muutoksia ja tarkennuksia vanhemmuuden selvittämisen käyttöalaa, selvittämisen keskeyttämistä sekä vanhemmuuden vahvistamista ja kumoamista

koskeviin säännöksiin.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että naispareille annetaan mahdollisuus valita hedelmöityshoitojen yhteydessä alkion muodostamiseen myös sellaisia siittiöitä, joiden luovuttaja on suostunut isyyden vahvistamiseen. Lapsella voisi jatkossakin olla vain kaksi oikeudellista vanhempaa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi lausunnossa pyydetään noudattamaan esitysluonnoksen otsikointia ja jäsentelyä.

Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta: lausunto.om@om.fi.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan oikeusministeriölle viimeistään perjantaina 7.5.2021.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat lainsäädäntöneuvos Salla Silvola p. 02951 50314 ja erityisasiantuntija Joanna Grandell, p. 02951 50220 (etunimi.sukunimi@om.fi)

Liitteet:

[HE vanhemmuuslaiksi LUONNOS.pdf](#)

[Regeringens proposition med förslag till föräldraskapslag UTKAST.pdf](#)

Jakelu:

Ahvenanmaan maakuntahallitus
Ahvenanmaan valtionvirasto
Amnesty International Suomen osasto ry
Appelmedi
Aura Klinikka
Dextra
Digi- ja väestötietovirasto

Eduskunnan oikeusasiamies
Espoon kaupunki
Etävanhempien liitto ry
Fertinova Jyväskylä
Gynova Oulu
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin hovioikeus
Helsingin kaupunki
Helsingin käräjäoikeus
Helsingin oikeusaputoimisto
HUS/HYKS/NKL/hedelmöityshoidot
Ihmisoikeusliitto
Imatran kaupunki
InOva
Kainuun keskussairaala/hedelmöityshoidot
Kajaanin kaupunki
Kansaneläkelaitos
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Kokkolan kaupunki
KYS/hedelmöityshoidot
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Lastenvalvojat ry
Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Maahanmuuttovirasto
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Mehiläinen Felicitas Helsinki/Lappeenranta/Oulu/Turku
Miessakit ry
Monimuotoiset perheet ry
Naisjärjestöjen Keskusliitto
NYTKIS ry
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun käräjäoikeus
Ovumia fertinova Tampere
Ovumia Helsinki
OYKS/hedelmöityshoidot
Pelastakaa Lapset ry
Pohjois-Karjalan ks/hedelmöityshoidot
Pohjois-Savon käräjäoikeus
Rovaniemen kaupunki
Satakunnan ks/hedelmöityshoidot
Sateenkaariperheet ry
Seinäjoen ks/hedelmöityshoidot
SETA ry
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen asianajajaliitto
Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus
Suomen kuntaliitto
Suomen Kuntaliitto

Suomen Kätilöliitto ry
Suomen ortodoksinen kirkollishallitus
Suomen Setlementtiliitto ry
Suomen UNICEF ry
Tampereen kaupunki
Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (TANE)
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
TAYS/hedelmöityshoidot
Tehy ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Trasek ry
Trasek ry
Tuomioistuinvirasto
TYKS/hedelmöityshoidot
Ulkoministeriö
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki
Väestöliitto ry
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Leinonen Antti
OM

Grandell Joanna
OM